

BLAHOŽELANIE K ÚSPEŠNÉMU UKONČENIU ŠTÚDIA

Na svete je veľa absolventov vysokých škôl, a tiež veľa ľudí, ktorí sú šikovní. Ale tých, ktorí by patrili súčasne do oboch kategórií, je veľmi málo. Sme radi, že my teraz takého ďalšieho človeka poznáme!

Miesto kvetov, stisku ruky, iba krátky telegram: Silou možno váľať buky, rozumom z nich stavať chrám. Nech sa Tvoje sny stanú skutočnosťou a nech je skutočnosť krajšia ako ten najodvážnejší sen.

K úspešnému ukončeniu štúdia na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a k titulu magisterky teológie srdečne blahoželáme našej bývalej kolegyni

Mgr. ZUZKE (SEDLÁCKOVEJ) FRTÚSOVEJ

a želáme jej veľa zdravia, šťastia a úspechov v budúcom živote, zaujímavé povolanie a naplnenie všetkých túžob.

KOLEKTÍV REDAKCIE POKROK

Narodili sa 30.5. Alex z Dolinky, 4.6. Leila z Neniniec**Jubilujúci
Veľkokrtišani**

12.6. Božena Zvarová, Ing. Mikuláš Bokšay,
14.6. Dušan Farbiak, Zdenek Plech, 15.6.
Mária Ďuriková, Zuzana Backová, 17.6. Ján
Virág

Blahoželáme 11.6. Dobroslavám, 12.6. Zlatkom, 13.6. Antonom, 14.6. Vasilom, 15.6. Vítom, 16.6. Blankám a Biankám, 17.6. Adolfom**Opustili nás**

31.5. Pavel Puškár, nar. v r. 1950 z Príbeliec, Elena Oláhová, nar. v r. 1919 z Bušinie, 1.6. Jozef Bendík, nar. v r. 1925 z Hrušova, Mária Pavlová, nar. v r. 1940 zo S. Ďarmôt, 2.6. Ján Danko, nar. v r. 1942 z Hrušova, 3.6. Rozália Suchánska, nar. v r. 1925 zo Sklabinej, Štefan Polák, nar. v r. 1938 zo Želoviec

**NIKTO A NIČ NEVYPLNÍ
PRÁZDNOTU V NAŠICH
SRDCIACH**

Niekedy túžiš zlomiť svoj kríž,
zápalku na dva kúsky v dlani.
V hre bolo všetko, nevyšlo nič.
Je ti tak ľúto za tým.
Niekedy máš chuť zavolať tam, do veľkej
požičovne krížov:
"Pošlite lepšie než ten, čo mám".
Ticho je na tom čísle vyššom.

Niekedy chceš ho poslať už spať:
"Choď, kríž môj, si strašne ťažký."
Na muších krídlach letieť kde niet,
žiadnych zrád a zranenej lásky.
Je stále ťažší, dávno to vieš,
že patrí Tebe, Tvojmu menu.
S krížom, s tým nie je nijaká reč,
nedá Ti súhlas na výmenu.
Stále ťa núti všetko v sebe niesť,
aspoň máš svojho spoločníka,
tá jeho milosť volá sa trest
a ticho v Tvojom dychu dýcha...
(KRIŽ - Marika Gombitová)

Dňa 30.5.2012 nás po tragickej udalosti náhle a nečakane opustil náš milovaný syn a brat
JOZEF LAVRÍK zo Želoviec vo veku 22 rokov.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym za účasť na poslednej rozlúčke s našim drahým zosnulým, za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Naše poďakovanie patrí pohrebnej službe Chryzantéma, obzvlášť jej majiteľovi Vladislavovi Konôpkovi, ktorý pripravil nášmu drahému dôstojnú rozlúčku. S bolesťou v srdci sa lúčia rodičia a brat Zotyjo.

Dajte deťom niečo extra

O stavebnom sporení väčšina z nás uvažuje ako o produkte pre dospelých. Rozhovor s Ing. Pavlom Gáborom, okresným riaditeľom Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., vás možno presvedčí o tom, že nielen pre vás - rodičov, ale aj pre vaše deti je výhodné stať sa stavebným sporiteľom čo najskôr.

- Buďte, prosím, konkrétnejší.
- Vklady sporiteľov sú úročené 2-mi %-tami ročne a rovnako je úročená aj štátna prémie. Na tú má - podľa výšky vkladov v kalendárnom roku - nárok každý stavebný sporiteľ, teda aj dieťa. V tomto roku predstavuje jej výška 10 % z vkladov, maximálne 66,39 eur. Úrokové sadzby sú garantované, nemenné počas celej doby sporenia

- Líši sa sporenie pre deti od sporenia pre dospelých?

- V ponuke Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., je špeciálne sporenie pre deti junior extra, ktoré poskytuje deťom extra istotu. To znamená, že v prípade úmrtia zákonného zástupcu, ktorý je uvedený na zmluve o stavebnom sporení, bude Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., pokračovať v sporení pravidelnými mesačnými vkladmi až do na-

sporenia polovice cieľovej sumy - maximálne do výšky 10 tisíc eur. Extra istota je bezplatná pre toho z rodičov, ktorý uzavrel zmluvu, ale môže k nej pristúpiť aj druhý rodič.

- Oplyvňuje sporenie úrokové sadzby úverov?

- Už v momente keď začnete sporiť a „iba“ sporíte, začínate svojmu potomkovi pripravovať zdroje na bývanie. Čím dlhšie sporíte, tým lepšie podmienky pri čerpaní úveru získate. Najvýhodnejšou formou financovania bývania je stavebný úver s úrokovou sadzbou 4,7 % ročne. Ten môže využiť na financovanie svojho prvého bývania aj vaše dieťa po dosiahnutí plnoletosti. Ak uvážime, že stavebný úver až do 40 tisíc eur poskytuje Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., bez skúmania bonity klienta a bez zabezpečenia úveru

nehnutelnosťou, je to ideálny systém financovania pre mladých, ktorí často nemajú vysoké príjmy, a ani nevlastnia žiadnu nehnuteľnosť.

- Môžu nasporené prostriedky využiť aj rodičia?

- Je to možné. Dokonca ak je v rodine viac zmlúv o stavebnom sporení, zmluvy a na nich nasporené sumy sa dajú v rámci rodiny bezplatne spojiť a rodina môže využiť stavebný úver vo vyššej sume a tak financovať svoje bývanie podľa potreby. Takže postupne, ako deti dorastajú, je možné riešiť bytové potreby každého z nich. Po šiestich rokoch sporenia môžete nasporené prostriedky vrátane úrokov a štátnej prémie využiť na ľubovoľný účel - napríklad aj na financovanie štúdia.

**Podrobné informácie
získate na adresách:****VELKÝ KRTIŠ:**

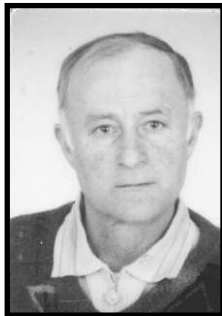
- Komenského 3, ☎ 0918 716 727
0915 890 260
- Nemocničná 1, ☎ 0915 890 249
- Nemocničná 16, ☎ 0918 716 727

Ing. PAVEL GÁBOR,
okresný riaditeľ
Prvej stavebnej sporiteľne, a. s.

• Nie je to príliš skoro, uzatvárate zmluvu o stavebnom sporení už pre dieťa?

- Určite nie. Ak chcete, aby vaše dieťa malo raz vlastnú strechu nad hlavou, nemali by ste s uzavretím zmluvy váhať. A to už nehovorím o výhodnom zhodnotení vkladov, o tom, že so stavebným sporením v Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., si vytvárate rezervu, ktorú budete mať po ruke práve vtedy, keď ju vy alebo vaše deti budete potrebovať.

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

So žiaľom v srdci oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že vo veku 65 rokov nás náhle opustil 30.5.2012 náš milovaný manžel, otec, starký a švager

IVAN BRNA z Luboriečky.

Touto cestou ďakujeme všetkým za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Lúči sa celá smútiaca rodina.

BOH MU DAJ SLADKÝ ODPOČINOK

"Aj keď smútok v srdci máme, vždy s láskou a vďakou spomínáme."

V týchto dňoch sme si pripomenuli nedožitú 81.narodeniny, ktoré by oslávil 4.6.2012 náš drahý manžel, otec a starký

JOZEF HODÁSI zo Želoviec.

S láskou a úctou spomínajú: manželka Mária, synovia Jozef, Štefan, Zoltán a dcéra Marika s rodinami.

KTO SA HLBOKO VRYJE DO SRDCA, NIKDY SA Z NEHO NEVYTRATÍ

Dňa 8.6.2012 uplynulo 8 rokov, čo tragicky zahynul náš milovaný syn, brat a otec

PETER DINGA z Veľkého Krtíša
Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Spomínajú rodičia, syn Tomáš a brat Denis.

Dohodli sa na kolektívnej zmluve

Po podpísaní dohody si na jej platnosť podali ruky generálny riaditeľ Juraj Jandl (vpravo) a zástupca odborov Stanislav Petrúj (vľavo).

Dňa 29. mája 2012 bola podpísaná Kolektívna zmluva pre rok 2012 medzi spoločnosťou Baňa Dolina, a. s., Veľký Krtíš v zastúpení jej generálnym riaditeľom Jurajom Jandlom a Základnou organizáciou Odborového zväzu pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu SR pri Bani Dolina, a. s., Veľký Krtíš v zastúpení jej predsedom Stanislavom Petrújom.

Kolektívna zmluva je platná od 01. mája 2012 do 31. 03. 2013.

Rokovania prebiehali v konstruktívnom duchu, pričom na úvod predstavili obe strany svoje zábery. Predstavy oboch strán boli rozdielne, ale v priebehu jednotlivých rokovaní dospeli obidvaja sociálni partneri ku kompromisom, ktoré viedli do finálnej podoby kolektívnej zmluvy.

JÚNOVÁ KUPÓNKA

Kupón vystrihnite, nalepte ho na hraciu kartu a spolu na záver ich pošlite alebo prinesiete ku nám do redakcie. Tým ste splnili podmienku zaradenia do žrebovania o pekné vecné ceny.

POKROK
JÚNOVÁ
KUPÓNKA

Č.2

HARMONY dokáže vytvoriť harmóniu

Na rôznych kultúrnych podujatiach v okrese, alebo oslavách v obciach sa ich organizátori často snažia upútať návštevníkov známymi osobnosťami, kde tiež niekedy i zahraničnými. Prítom by stačilo poobzerať sa v našom okrese a nájdeme veľa kvalitných umelcov. Či už sú to folklórne súbory, spevácke zbory i jednotlivci, hudobné zoskupenia rôznych žánrov, tanečné skupiny i divadelné súbory. Prítom starostovia, alebo iní organizátori horekujú, ak majú zaplatiť niekoľko desiatok eur domácejmu súboru, ale neváhajú "vysoliť" tisíce eur za zahraničného hosťa.

Jedným z kvalitných hudobných telies, ktoré v našom okrese pôsobi už 5 rokov je aj hudobné trio HARMONY. Zatiaľ absolvovali asi 130 koncertov a vystupovali na rôznych podujatiach v obciach okresu, ale aj v levickom okrese a spievali aj v Košiciach. Ich repertoár tvoria rôzne žánre. Gospel, muzikál, pop, rock, moderná hudba a občas aj ľudovka. Čo ich viedlo k tomu, že sa tri elegantné dámy Michaela Vrbovkaiová z Bátorovej, Evka Hívešová z Neniniec a Beáta Kováčiková z V. Čalomije dali dokopy, sme sa spýtali hlavnej iniciátorky B. Kováčikovej: "Som pôvodom z Košíc a viedla som tam viacero speváckych formácií. Keď som prišla do okresu

V. Krtíš, chcela som niečo urobiť pre seba, čo by uspokojilo moju vnútornú potrebu spievať. Dievčatá som náhodou videla na rôznych podujatiach v okrese, kde spievali sólovo a dali sme sa dokopy ako partia." Pôvodne sme boli 4, ale jedna členka s nami teraz nespieva kvôli materskej dovolenke."

Mladé a pôvabné ženy nielen dobre spievajú, ale dokážu urobiť dobrú náladu a zabaviť mladých i tých skôr narodených.

Ak by teda niektoré obce, alebo organizácie chceli, aby im prišli zaspievať, môžu zavolať na tel. číslo 0918 046 587.

-red-

Sympatické spevácke trio Beáta Kováčiková z V. Čalomije, Michaela Vrbovkaiová z Bátorovej a Evka Hívešová z Neniniec spestrili aj nedávne podujatie, ktoré pripravil Kultúrno - športový spolok Viktoria v Želovciach

Minister zahraničných vecí Slovenskej republiky Milan Lajčák a minister zahraničných vecí Maďarska János Martonyi odovzdali 1.6.2012 v Budapešti Občianskemu združeniu za obnovu Ipeľských mostov prestížnu

Cenu za dobré susedstvo a porozumenie pre Ipeľské mosty

Cena za dobré susedstvo a porozumenie (maďarsky Jó szomszédság és megértés-díj) je cena, na ktorej sa dohodli 15.12.2008 ministri zahraničných vecí Maďarskej a Slovenskej republiky Kinga Gőnczová a Ján Kubiš. Na základe nominácií ich môžu dostať osobnosti alebo inštitúcie, ktoré významným spôsobom prispievajú k vzájomnému slovensko-maďarskému poznávaniu a porozumeniu.

Cena sa každoročne udeľuje za významný prínos v maďarsko-slovenských vzťahoch. Doterajší laureáti tejto ceny sú Rudolf Chmel a starosta obce Hejce Géza Rohály (rok 2009), Horskí záchranári z vysokých Tatier a Slovensko-maďarská jednotka na Cypre (rok 2010), historik Csaba Gy. Kiss a Špeciálna kynologická záchranná služba Slovakia (rok 2011). V tomto roku ju získalo za slovenskú stranu OZ za obnovu Ipeľských mostov a osobne si ju z rúk ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky Milana Lajčáka a ministra zahraničných vecí Maďarska Jánosa Martonyiho prevzala Mgr. Mária Lőrincz, predsedníčka tohto občianskeho združenia.

Mgr. Mária Lőrincz po prevzatí ceny v Budapešti vo svojom príhovore povedala:

"Dovoľte mi, aby som pripomenula niekoľko dôležitých milníkov, bez ktorých by nestáli mosty cez Ipeľ, bez ktorých by naše združenie nenaplnilo celkom zmysel svojho názvu a napokon, bez ktorého by som tu, ako zástupkyňa nášho združenia, nebola. Možno ich neuviedem chronologicky, ale každý jeden je dôležitý, tak ako je dôležitý každý jeden pilier mosta.

Bolo to pred skoro 70. rokmi, keď niekoľko mostov spájajúcich slovenské a maďarské brehy rieky Ipeľ boli vyhodnené do povetria. Prešli desaťročia a ľudia na oboch stranách rieky sa s týmto stavom

akoby zmierili, rezignovali na to, že cesta k susedom, známym a v jednom prípade aj k rodine trvala niekoľkonásobne dlhšie.

O obnove mostov pred takmer dvadsiatimi rokmi začali hovoriť starostovia obcí z oboch strán hraničnej rieky Ipeľ, čo umocnil podpis Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou podpísanou dňa 19. marca 1995 v Paríži.

Pred čosi vyše päťdesiatimi rokmi sa na slovenskej strane Ipeľa do maďarsky hovoriacej rodiny narodilo dievčatko Katalin. Vtedy nikto nemohol tušiť, že práve ono bude hnacím motorom pri zhmotnení idey o obnove ipeľských mostov.

Dnes už prvý z plánovaných mostoch slúži svojmu účelu a je pomenovaný práve po tejto Katalin Molnár, ktorá stála pri zrode myšlienky obnovy mostov, ale bohužiaľ, sa ich nedožila. Snažím sa však pokračovať v jej plánoch a zámeroch tak, ako keby tu bola s nami. Verím, že sa nám spoločnými silami ešte podarí veľa urobiť, a ak niekedy nebudeme vedieť ako ďalej, kde a u koho hľadať pomoc, možno nás vzpruží myšlienka na tento deň, na ocenenie, ktoré som s veľkou vďakou pre naše združenie prevzala. Vždy budeme mať na pamäti, že "DOBRE SUSEDSTVO A POROZUMENIE" môže začať pri dobrých myšlienkach, ktoré spoja ľudí. Mosty symbolizujú spolupat-

Mgr. Mária Lőrincz si prevzala cenu spolu s ďalším oceneným z maďarskej strany z rúk dvoch ministrov zahraničných vecí slovenského - Milana Lajčáka (vľavo) a maďarského - Jánosa Martonyiho (vpravo).

ričnosť našich štátov a my sme radi, že sa aj naše občianske združenie podieľa na lepšom poznaní, prosperite a porozumení oboch národov. Verím, že naše mosty budú pevné a stabilné, a že ich nikdy nestihne osud ich predchodcov. Pretože ľahko je zbúrať, ale omnoho viac úsilia stojí budovať silné a pevné, nielen mostné konštrukcie, ale aj susedské vzťahy."

Na margo návštevy ministra Milana Lajčáka treba uviesť, že to bola prvá návšteva Budapešti od nástupu do funkcie a okrem odovzdania ceny so svojim maďarským kolegom prerokovali všetky záležitosti vzájomných vzťahov. Ako povedal Milan Lajčák, dali si viac času preto, aby mohol prísť so substantívnejšou informáciou o tom, aký je prístup a pozícia vlády SR. Ministri tiež prerokovali témy dvojakeho občianstva aj avizovaný

zákon, ktorý umožní, aby Maďari žijúci v zahraničí, majúci dvojité občianstvo, mohli prostredníctvom listu odovzdať svoj hlas v maďarských parlamentných voľbách. O ňom hovoril počas summitu NATO v Chicagu maďarský premiér Viktor Orbán. Návštevu chce M. Lajčák potvrdiť záujem súčasnej slovenskej vlády o dobré a konštruktívne vzťahy s južným susedom. Vymenili si tiež názory na súčasný finančný a ekonomický vývoj v Európe, ale aj na témy z európskej, medzinárodnej a bezpečnostnej agendy, v ktorých majú obe krajiny blízke stanoviská. M. Lajčák sa v tento deň tiež stretol s predstaviteľmi slovenskej menšiny v Maďarsku.

Text: R.HORNÁČEKOVÁ,
foto: Ministerstvo
zahraničných vecí Maďarska

Policaisti z Veľkého Krtíša zachránili mužovi život

V nedeľu (3.6.) krátko po 21.00 hodine boli dve policajné hliadky z Obvodného oddelenia PZ vo Veľkom Krtíši vyslané preveriť oznámenie na ulicu B. Nemcovej vo Veľkom Krtíši, kde sa mal po lešení pohybovať neznámy muž. Policaisti po príchode na miesto zistili, že muž sedí na lešenárskej rúre vo výške 4. poschodia osem poschodového panelákového domu a vyhráža sa zoskokom.

Dvaja policajti ostali pri služobnom motorovom vozidle a z miesta komunikovali s neznámym mužom a ďalší dvaja vybehli po schodoch na 4. poschodie, kde sa skontaktovali s majiteľkou najbližšieho bytu, ktorá im upresnila totožnosť muža na lešení a pustila ich do bytu. Jeden z nich vyšiel na balkón a druhý zostal v obývacej izbe spolu s majiteľkou. Pri vstupe na balkón, na ktorom bolo nebezpečné sa pohybovať nakoľko pre-

chádzka rekonštrukciou, policajti videli 31-ročného Jána, ako sedí na lešenárskej rúre, jednou rukou sa drží lešenia a druhou si zakrýva tvár, pričom hovoril že skočí dole, lebo ho to už nebaví. Policaisti sa ho snažili upokojiť, poprosili ho, aby zišiel dolu z rúry a že určite spolu nájdu nejaké riešenie. Muž to odmietal s odôvodnením, že v tejto situácii iné riešenie nemá, len zoskočíť. Policaisti sa snažili s mužom nadviazať rozhovor, opýtal sa ho,

čo ho donútilo k tomu, aby sa rozhodol pre takýto čin. Muž mu porozprával všetko o svojich rodinných problémoch, finančných problémoch a o svojej dcére. Policaisti sa ho spýtal na jeho manželku a prisľúbil mu, že ju tam dovedie. Na oplátku mu muž dal slovo, že ak sa mu to podarí, zide dole z lešenia. Kým jeden policajť išiel po jeho manželku, druhý ostal s mužom a komunikoval s ním ďalej. Policaisti dovedli na miesto Jánovu manželku, pričom ju upovedomil o situácii a požiadal ju, aby sa svojho bývalého muža snažila slovnou upokojiť a vysvetlil jej, ako má v takejto situácii reagovať. Spolu s ňou išiel na balkón, kde muža spoločne presvedčili, aby zi-

šiel z lešenia. Ján sa za prítomnosti policajtov podrobil lekárskejmu vyšetreniu a na odporúčenie lekára sa dobrovoľne dostavil do nemocnice.

Aj tento postup policajtov svedčí o tom, že sú medzi nami policajti, dobrí policajti, ktorí okrem plnenia si svojich služobných povinností počas výkonu služby, nezištne pomáhajú ľuďom vždy, keď to potrebujú. Policaisti z Obvodného oddelenia Policajného zboru vo Veľkom Krtíši, strážm. Ivan Hanus, ktorému pomáhali ďalší kolegovia: npráp. Maroš Hečko, práp. Michal Sniak, a nstržm. Lukáš Tóth, svojim ľudským prístupom možno v tej chvíli zachránili jeden ľudský život.

mjr. PhDr. MÁRIA FALTÁNIOVÁ

Areál závodu ožil detským smiechom

Hoci sa pracovné soboty všeobecne netešia výraznej obľube pracujúcich, sobota 26.5. bola určite výnimkou pre pracovníkov SISME SLOVAKIA, s.r.o., Malý Krtíš, ktorí sú zároveň rodičia. Pre ich radosť totiž pripravila firma zábavné dopoludnie plné zábavy a hier. Organizátori - zamestnanci firmy - pripravili pre deti rôzne disciplíny, po absolvovaní ktorých na všetky čakala odmena. Deti mohli kresliť, vyšantíť sa na nafukovačke Indián a vyskúšať, ako sa jazdí na autíčkach. Realizačnému tímu sa okrem dobrej organizácie podarilo aj "za-

riadiť" pekné počasie, lebo všetky atrakcie sa konali pod holým nebom vedľa závodu. Na záver podujatia, keď už všetky detúrence vyskúšali ponúkané radosti, jedno z nich čakalo veľké a hodnotné prekvapenie. Výhercom dotykového mobilu sa stal malý Davidko, ktorý si ešte chvíľu bude užívať radosť detstva, kým bude takýto "dospeľácky" mobil používať. Jeho výhrou preto urobil radosť svojim rodičom. A o to išlo aj vedeniu firmy, ktorá chcela, aby cez radosť detí urobili spokojnými aj svojich zamestnancov.

- ta re -

SISME SLOVAKIA, s.r.o., Malý Krtíš pripravila pre deti svojich zamestnancov nezabudnuteľný deň

Čítali si aj s primátorom

Pod názvom " Čítajme si", sa 31.5. deti na celom Slovensku už po piatykrát snažili prekonať rekord vo verejnom čítaní. Na začiatku projektu, ktorého cieľom je podporiť čítanie u detí to bolo 2.912 detí, minulý rok ich bolo viac ako 21.000.

Vo veľkokrtíšskej knižnici, ktorá sa aj tento rok stala miestom a súčasťou tohto projektu, sa stretli čitatelia, ktorí chceli prekonať vlastný rekord. Do 6 hodinového čitateľského maratónu sa zapojili aj deti z II. ZŠ na Nám. A. H. Škultétyho, ktoré čítali Rozprávky z lesa, od Ruda Mórica. Každý žiak prečítal určitú časť a ostatní počúvali. Rozprávku o kukučom vajičku prišiel prečítať aj primátor mesta, Ing. Dalibor Surkoš, ktorý má knihy rád od detstva.

Presne o pätnástej hodine posledný 97. čitateľ dočítal poslednú stranu knihy.

-red-

Polícia rozširuje stránkové hodiny pre rodičov vybavujúcich pas pre dieťa

Polícia vychádza v ústrety rodičom s malými deťmi a snaží sa šetriť ich čas, preto od 1. júna do 30. júna tohto roka, bude možné podať žiadosť o vydanie cestovného dokladu každý piatok od 12.00 do 18.00 hodiny. Takže okrem bežných stránkových hodín budú môcť rodičia vybaviť cestovný pas pre svoje dieťa do 15 rokov aj každý piatok. V tomto čase pracovníci nebudú vybavovať iné stránky. Rodičia samozrejme môžu využiť aj bežné stránkové dni. Od 26. júna tohto roka vstupuje do platnosti nariadenie EÚ, ktoré členským štátom ukladá povinnosť vydávať cestovné pasy už iba ako individuálne cestovné doklady. Každý občan SR bude musieť mať vlastný cestovný doklad. V praxi to znamená, že príslušné útvary Policajného zboru už od 26. 6. tohto roka nebudú vykonávať zápisy detí mladších ako 5 rokov do cestovného dokladu rodiča.

Odporúčame zistiť si pred cestou podrobnosti o platnosti cestovného dokladu v iných krajinách priamo na príslušnom zastupiteľskom úrade krajiny, do ktorej občan cestuje.

Podrobnosti o vybavovaní cestovných dokladov nájdete na stránke ministerstva vnútra a polície <http://www.minv.sk/?cestovne-pasy>.

Do pozornosti platiteľom poistného na sociálne poistenie

Sociálna poisťovňa, pobočka Veľký Krtíš informuje svojich klientov o zmene lehoty na podanie odvolania a zmene úložnej lehoty zásielky určenej do vlastných rúk vo veciach predpisania poistného a príspevkov podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Skrátenie odvolacej lehoty

Na základe novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sa s účinnosťou od 1. marca 2012 zmenila lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne vo veciach poistného na sociálne poistenie, uloženia pokuty a penále z pôvodných 30 dní na 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Čiže, ak občan dostane rozhodnutie v jednej z uvedených vecí a chce podať odvolanie proti rozhodnutiu, musí tak urobiť do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

Ak sa odvolanie nepodá, rozhodnutie nadobudne právoplatnosť nasledujúcim dňom po uplynutí 15-dňovej lehoty na podanie odvolania a klient je povinný do tohto termínu svoj dlh voči Sociálnej poisťovni vyrovnáť, alebo sa dohodnúť na inom spôsobe úhrady. Ak tak neurobí, právoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne je exekučným titulom,

ktorý sa bez ďalšieho upozornenia klienta postupuje na vymáhanie súdnemu exekútorovi.

V ostatných veciach, o ktorých je pobočka Sociálnej poisťovne oprávnená na základe § 178 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení rozhodovať, zostáva 30 dňová lehota na podanie odvolania zachovaná.

Zmena úložnej lehoty zásielky určenej do vlastných rúk

Na základe vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne sa zmenila úložná lehota zásielky určenej do vlastných rúk vo veciach predpisania poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, uloženie pokuty a penále z 3 dní na 7 dní. Ak si adresát nevyzdvihne zásielku do 7 dní od jej uloženia, nedoručená zásielka sa uplynutím 7-dňovej úložnej lehoty vráti odosielateľovi, teda pobočke Sociálnej poisťovne a rozhodnutie nadobudne právoplatnosť podľa podmienok náhradného doručenia (§ 212 ods. 4

zákona o sociálnom poistení).

Zmena úložnej lehoty na 7 dní nemá vplyv na začiatok plynutia odvolacej lehoty pri náhradnom doručení. To znamená, že ak si adresát zásielku neprevezme, táto sa považuje za doručenie na tretí deň odo dňa uloženia na pošte. Rozhodnutie je právoplatné po uplynutí pätnásťdňovej lehoty na odvolanie odo dňa fiktívneho doručenia.

Sociálna poisťovňa odporúča klientom, aby v prípade, že z nejakých príčin zmeškajú úložnú lehodu, navštívili pobočku Sociálnej poisťovne a informovali sa o ohľadne obsahu neprevzatých zásielky.

Ak sa chcete vyhnúť nepríjemnostiam, odporúčame Vám poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie uhrádzať vždy v správnej výške a v lehote splatnosti podľa zákona o sociálnom poistení, bez výzvy k úhrade vydaním rozhodnutia o Vašej povinnosti. Takto predídete zbytočným výdavkom na platenie penále, prípadne trovám exekučného konania.

Ing. EVA GUBÁNYIOVÁ
riaditeľka Sociálnej poisťovne,
pobočka Veľký Krtíš

Policajné psy našli na kúpalisku drogy i výbušniny

Rozšíriť vzájomné kontakty, vymeniť si skúsenosti z výcviku a používania policajných psov a porovnať ich vycvičenosť vo vyhľadávaní drog a výbušnín, bolo hlavným cieľom Majstrovstiev kraja v špeciálnej kynológii vo výkone policajných psov.

V tomto roku bol vedúcim pretekov npor. Mgr. Ivan Čipka a organizoval ich Odbor poriadkovej a dopravnej polície OR PZ vo V. Krtíši. Uskutočnili sa v priestoroch kúpaliska v D. Strehovej 21.5.

2012 a zúčastnili sa ich príslušníci KR PZ B. Bystrica, psovodi z OR PZ v Brezne, B. Bystrici, R. Sobote, Lučenci, Žiari n/H. a domáci z V. Krtíša. Preteky slávnostne otvoril riaditeľ OR PZ vo V.

Krtíši plk. JUDr. Pavel Bella, PhD., jeho zástupca kpt. JUDr. Jozef Levčík a zástupca riaditeľa KR PZ B. Bystrica plk. JUDr. Štefan Šurka.

Pretekári boli s prostredím pretekov aj s ich organizáciou veľmi spokojní, čo sa prejavilo aj na dobrých výkonoch. Majstrovstvá preukázali dobrú pripravenosť psov i ich pánov na plnenie služobných úloh a dobrú prácu policajných psovodov pri výcviku psov na tieto špecializované činnosti.

Pri vyhľadávaní drogy mali súťažiaci psy vyhľadať a označiť vzorku v batožine, miestnosti, dopravnom prostriedku a v teréne. Výbušniny hľadali a jej vzorku označovali psy v otvorenej i uzavretej batožine, miestnosti, voľne uloženej medzi predmetmi, v dopravnom prostriedku a v teréne. V každej činnosti získali súťažiaci maxi-

málne 100 bodov a tí s najvyšším počtom bodov zvíťazili.

Výsledky súťaže, najmä vo vyhľadávaní drog, boli veľmi tesné. O celkovom víťazovi nakoniec rozhodlo iba 6 bodov. V disciplíne vyhľadávanie výbušnín sa darilo aj veľkokrtíšskym súťažiacim, keď ppráp. Pavel Folko so psom Fagom, skončili na 2. mieste.

Výsledky disciplína vyhľadávanie drog:

1. npráp. Richard Kosztúr, pes Neck, R. Sobota; 2. por. Dušan Karásek, Alig, Žiarn/H.; 3. npor. Marian Petrek, Cezar, Brezno; 4. npráp. Miroslav Kačák, Filip, Zvolen; 5. práp. Pavel Skrutek, Nico, V. Krtíš; 6. npráp. Ivan Sihelský, John, Lučenec

Vyhľadávanie výbušnín:

1. por. Vojtech Sabol, Dodo, Zvolen; 2. ppráp. Pavel Folko, Fago, V. Krtíš; 3. npráp. Milan Černek, Haso, B. Bystrica.

-P. GAŠPAROVIČ-

Preteky otvorili sprava: vedúci pretekov npor. Mgr. Ivan Čipka, zástupca riaditeľa OR PZ V. Krtíš kpt. JUDr. Jozef Levčík, riaditeľ OR PZ V. Krtíš plk. JUDr. Pavel Bella, PhD., plk. JUDr. Štefan Šurka, zástupca riaditeľa KR PZ B. Bystrica

Účastníci Majstrovstiev kraja v špeciálnej kynológii služobných psov.

Víťazi v disciplíne vyhľadávanie drog. Zľava 2. por. D. Karásek, Alig; 1. npráp. R. Kosztúr, Neck; 3. npor. Marian Petrek, Cezar

Víťazi v disciplíne vyhľadávanie výbušnín.

Zľava: 2. ppráp. Pavel Folko, Fago; 1. por. Vojtech Sabol, Dodo, 3. npráp. Milan Černek, Haso.

Za prácu, ktorú robia srdcom DOSTALI BIELE SRDCE

Pri príležitosti Medzinárodného dňa sestier Regionálna komora Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek Veľký Krtíš (ďalej len RK SK SaPA) zorganizovala 24. mája slávnostný okresný seminár, na ktorom boli ocenené sestry za ich dlhoročnú prácu cenou BIELE SRDCE.

Seminár otvorila prezidentka RK SK SaPA vo Veľkom Krtíši Estera Konczová. Vo svojom príhovore vyzdvihla náročnú prácu sestier a bližšie porozprávala o cene BIELE SRDCE. Je to prestížne a čestné ocenenie, ktorým komora vyjadruje svoje uznanie sestram a pôrodným asistentkám za ich neľahkú prácu. Súčasťou ocenenia je strieborný šperk v tvare srdca, čo je prejavom ľudskosti a súčasne miestom odkiaľ pramení kvalita ošetrovateľskej starostlivosti sestier. Symbol bieleho srdca vo svojej podstate charakterizuje starostlivosť, poznanie a ľudskosť, ktoré sú najobľúbenejšou časťou práce a duše sestry. Zároveň svojim symbolom spája a zjednocuje sestry z celého sveta.

Estera Konczová sa poďakovala všetkým sestram a pôrodným asistentkám za ich obetavú prácu a tiež za to, že aj v neľahkých podmienkach dokážu svedomiť vykonávať svoje povolanie. Keďže tohto roku oslavuje Slovenská komora SaPA svoje 20. výročie, na okresný seminár boli pozvaní aj hostia. Boli medzi nimi prvá prezidentka Regionálnej komory SaPA vo Veľkom Krtíši Eva Sýkorová, Mgr. Iveta Drahoňová z Banskej Bystrice, primár MUDr. Jozef Kanyó, riaditeľ veľkokrtíšskej nemocnice a Mgr. Monika Ivanová, námestníčka ošetrovateľstva vo VŠNsP, n. o., V. Krtíš.

Po hudobnom a recitačnom pásme detí zo Základnej umeleckej školy vo Veľkom Krtíši nasledovalo slávnostné odovzdávanie cien. Cenu BIELE SRDCE dostali Ľubica Paholíková a Bc. Mária Beňovičová v kategórii sestra manažér, Bc. Mária Györgyová v kategórii pôrodná asistentka, Bc. Darina Schedová, Eva Lomenová a Zdenka Jekkelová v kategórii sestra v praxi.

- Text a foto: EDIT -

Ocenené sestry a hostia. Predný rad (zľava): Mgr. Monika Ivanová, Ľubica Paholíková, Bc. Mária Beňovičová, Eva Sýkorová, Bc. Mária Györgyová a Estera Konczová, zadný rad (zľava): Mgr. Iveta Drahoňová, riaditeľ nemocnice primár MUDr. Jozef Kanyó a Bc. Darina Schedová.

Ambulantné, nemocničné sestry, sestry praktických, odborných a zubných lekárov si na seminári vypočuli aj odborné prednášky

ZDRAVOTNÍCKY INFOSERVIS

LEKÁRSKA POHOTOVOSTNÁ SLUŽBA (Banická 35, V. Krtíš, tel. 48 31 111). Pre dospelých: Po. - Pi. 15.30 - 7.00 h., So. - Ne. 7.00 - 7.00 h. Pre deti a dorast: Po. - Pi. 15.30 - 22.00 h., So. - Ne. 8.00 - 22.00 h.

LEKÁRENSKÁ POHOTOVOSŤ V MESTE V. KRTÍŠ

pondelok - piatok 16.00 - 20.00 h., sobota, nedeľa, sviatok: 9.00 - 12.00 h. a 16.00 - 20.00 h.

11.6. BIELY LEV (Banická ul.)

12.6. U ČIERNEHO ORLA (Nemocničná ul.)

13.6. BELLADONNA (Ul. SNP)

14.6. PANACEA (pri stomatológii)

15.6. AQUA VIVA (Ul. SNP)

16. a 17.6. Dr. MAX (v nemocnici)

V zimnej záhrade od FORVIN-u budete mať pohodu po celý rok

Zimná záhrada nie je iba malým kúskom prírody s exotickými rastlinami, ale plnohodnotnou časťou dom. Jej prístavenie môže zmeniť štýl vášho života, či je vaším zámerom vytvoriť malú oázu na spríjemnenie chvíľ voľna, alebo sa usilujete zväčšiť životný priestor pre rozrastajúcu sa rodinu, plochy reštaurácie alebo kaviarne. V súčasnosti je k dispozícii široký výber štýlov a dekoratívnych prvkov pre vytvorenie pekného a estetického vzhľadu a prostredia, aké si želáte. Zimnou záhradou si navyše môžete spríjemniť bývanie a zároveň zvýšite hodnotu budovy.

Sú špecialistom na zimné záhrady a hliníkové systémy

Špecialistom na zimné záhrady a hliníkové systémy je firma FORVIN, s.r.o., ktorá má svoje sídlo v našom okrese vo Vinici. Spoločnosť bola založená v roku 2003 a svoje zastúpenie má v Bratislave. Od roku 2005 sa zaoberala len obchodnou a montážnou činnosťou plastových okien a vchodových dverí. Od roku 2007 rozšírila svoju činnosť o výrobu plastových okien a dverí v spolupráci s anglickou spoločnosťou Spectus. Od roku 2010 sa postupne zmenil nosný profil firmy na výrobu zimných záhrad v spolupráci s anglickými spoločnosťami SYNSEAL a ULTRAFRAME a na výrobu hliníkových systémov v spolupráci so španielskou spoločnosťou CORTIZO. Popri tomto nosnom profile firma ponúka širokú škálu doplnkov - od sieťok proti hmyzu, parapetných dosiek, žalúzií, okených kľučiek, až po exkluzívnu tieniaciu techniku.

Disponujú moderným strojovým vybavením

V súčasnosti je FORVIN, s. r. o., vo Vinici jedinou výrobnou firmou plastových okien, dverí a zimných záhrad v okrese Veľký Krtíš. Pracuje tu 16 zamestnancov, ktorí zabezpečujú cenové ponuky, projekciu, výrobu, montáž a servisné práce. Firma má vo Vinici vybudované zázemie, svoje priestory, disponuje moderným strojovým vybavením a materiálno - technickým zabezpečením. Viacero objednávok mali zo zahraničia hlavne, z Maďarska a Rakúska. Vo Forvine doposiaľ úspešne zrealizovali väčšie objednávky pre inštitúcie a úrady v obciach a v meste V. Krtíš, napr., pre Domov dôchodcov a Farský úrad vo V. Čalomiji, Farský úrad v Opatovskej Novej Vsi, Kultúrne domy vo V. Krtíši a Vinici, Obecný úrad a ZŠ vo Vinici, v Balogu nad Ipľom aj OTP Banku Slovensko, pobočku V. Krtíš. Vysokokvalitné okenné a dverové systémy tejto firmy, ktorá má 10-

Fakturantky (zľava): Božena Belá a Lubica Antalová

ročnú tradíciu, môžete vidieť na radových výstavbách v Dolinke, Leseniach, M. Zlievcach a Vinici.

Certifikáty ISO sú prínosom pre celú firmu

Počas uplynulých rokov nadobudli skutočne neoceniteľné znalosti a skúsenosti v práci s plastovými a hliníkovými produktmi a firma pôsobí na celom území Slovenska od Bratislavy po Košice. Prínosom pre firmu je, že získala tri certifikáty na integrovaný manažérsky systém, konkrétne STN EN ISO 9001 na systém manažerstva kvality, ISO 140001 na environment a OHSAS 18001 na bezpečnosť pri práci.

Novinka! Zimné záhrady a hliníkové systémy pre reštaurácie a hotely

Novinkou je, že vo Forvine už vyrábajú zimné záhrady aj pre reštaurácie a hotely. K dispozícii je bohatý výber zasklievacích možností, tieniacej techniky a doplnkov, ktoré dotvárajú jedinečný vzhľad zimných záhrad. Mechanizmus viacbo-

dového uzamykania okien a dverí spolu s bezpečnostným sklom zaručia vysokú bezpečnosť a pocit pokoja. Konštrukcie striech sú vyrobené z kvalitných hliníkových profilov bez tepelného mosta a sú prekryté hliníkovými alebo PVC lištami. Do štandardného vybavenia patria odvodňovacie žľaby a systém skrytých, neviditeľných vetracích otvorov, ktoré sú regulovateľné, aby zabránili prehrievaniu miestnosti a umožnili potrebnú výmenu vzduchu. Všetky typy striech sú dimenzované na snehovú záťaž, ako aj na záťaž vetrom a dažďovou vodou v našich podmienkach.

Ponúkajú dobrú kvalitu za dobrú cenu

Ako povedali konatelia firmy Mgr. Arpád Bugyi a Ing. Ladislav Deák, nech si vyberiete čokoľvek, môžete si byť istí, že dostanete nadštandardnú kvalitu, a nakoľko sú priamiymi výrobcami týchto výrobkov, servis budete mať vždy "po ruke". Ponúkať DOBRÚ KVALITU ZA DOBRÚ CENU je dlhoročná preferovaná teória tejto firmy, ktorá, okrem iného, sponzoruje aj miestny futbalový klub vo Vinici.

Ak už dlhšiu dobu uvažujete nad výmenou starých drevených okien za plastové alebo chcete vidieť ako rozmanito môžu zimné záhrady vyzeráť, kliknite si na webovú stránku www.forvin.sk. Nájdete tu fotogalériu a náhľady a popis k najžiadanejším produktom ako sú zimné záhrady, hliníkové systémy, vchodové dvere, posuvné dvere a plastové okná Spectus, Horizont a Avantgarde. V prípade, že máte záujem o vypracovanie návrhu a cenovej ponuky okien do celého bytu alebo zimnej záhrady k vášmu rodinnému domu, ochotne vám poradia priamo v sídle

FORVIN, s. r. o., Cesta Slobody 1658 vo Vinici
a podrobnejšie informácie radi podajú na telefóne
047/45 14 122 alebo na forvin@forvin.sk

- EDITA DEBNÁROVÁ -

Zimnou záhradou si môžete spríjemniť bývanie a zároveň zvýšite hodnotu budovy.

Krajská tvorivá dielňa fotografov, filmárov a výtvarníkov

bola príležitosťou pre získanie nových teoretických znalostí a praktických zručností pod vedením odborných lektorov

Podujatie sa uskutočnilo s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR.

Krajská tvorivá dielňa má 15 ročnú tradíciu a každoročne sa na nej stretávajú záujemcovia o fotografickú, výtvarnú a filmovú tvorbu. Jej organizátorom sú striedavo regionálne osvetové strediská bansko-bystrického kraja. Tento rok tvorivé stretnutie pripravilo a zrealizovalo BBSK - Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko Veľký Krtíš v dňoch 18. - 20. mája vo Vinici.

Obec Vinica bola zo strany organizátora dobrou voľbou na miesto podujatia, ktoré je náročné na priestory a materiálne vybavenie. Rekreačná chata Nimród poskytla päťdesiatim účastníkom dobré ubytovanie a chuťnú stravu, ako aj priestor na príjemné posedenie a podnetné debaty. Kultúrny dom sa stal centrom tvorby najmä pre výtvarníkov, ktorí si zo spoločenskej sály vytvorili ateliér vhodný pre svoje experimentovanie s hmotou, plastom a pigmentom. Pred praktickou tvorbou sa v ďalších priestoroch kultúrneho domu uskutočnili pre frekventantov jednotlivých skupín úvodné prednášky spojené s obrazovou projekciou.

Fotografická sekcia tematicky zameraná na architektúru a krajinu nachádzala počas pobytu zaujímavé motívy buď priamo v obci alebo v jej okolí. Jej členovia za zábermi vycestovali do neďalekej rázovitej obce Hrušov. Tu sa stretli s ochotnými a pohostinnými ľuďmi, dozvedeli sa o histórii a tradičných ľudových zvykoch, prezreli si múzeum, dvory, pivničky a pôvodnú architektúru ľudských obydlí.

Fotoamatéri aj tým najobvyčajším architektónickým objektom a krajine dodali umeleckú hodnotu a pečať osobitosti. Podobne to bolo aj pri rybníku v Neninciach a v nedeľné ráno si vyskúšali nafotiť východ slnka.

Cieľom filmárskej sekcie bola príprava a realizácia krátkeho hraného filmu. V rámci teoretickej prípravy sa účastníci tejto sekcie oboznámili so základnými pravidlami filmovania. Samotnému filmovaniu predchádzala tvorba technického scenára, výber filmových interierov, exteriérov a herecké obsadenie. Počas nakrúcania mal každý z filmových amatérov možnosť striedavo si vyskúšať úlohu produkčného, režiséra, kameramana a zvukára. Vefa skúsenosti získali aj pri záverečnom spracovaní filmu po strihovej a zvukovej stránke.

Posledný deň krajskej tvorivej dielne bol vymedzený na prípravu a prezentáciu jednotlivých sekcií, ktorá sa uskutočnila opäť vo vinickom kultúrnom dome. Výtvarníci pod dohľadom lektora Doc. Jaroslava Uhela, ArtD. si nainštalovali pôsobivú výstavu z 57 novo-

vytorených prác. Každá z nich bola jedinečná, výrazná obsahom i formou. Fotografi spoločne s lektorom Ing. Jozefom Ornthom zo svojich portfólií vybrali a zostavili kolekciu najzaujímavejších fotografií, ktoré divákovi uviedli cez veľkoplošnú projekciu v kinosále. Po nich nasledovalo premietanie krátkeho hraného filmu pod názvom "Pamätáš?", ktorý bol výsledkom tvorivej činnosti skupiny filmových amatérov a ich lektorov Mgr. art. Ľubomíra Viludu a Mgr. art. Ivana Kršiaka.

Čas je relatívny pojem, záverečný deň podujatia si to uvedomili ako organizátori podujatia, tak aj jeho účastníci. Čas vymedzený pre vlastnú tvorbu a sebarealizáciu v rámci tvorivej dielne uplynul rýchlo,

ale aj napriek tomu všetci odchádzali z podujatia spokojní a s vedomím, že víkend strávili zmysluplným spôsobom, obohatení o nové vedomosti a skúsenosti a hlavne s motiváciou a plánmi do ďalších dní.

**- Mgr. IVANA LEŠKOVÁ
HIOS Veľký Krtíš -**

Účastníci odchádzali z podujatia obohatení o nové vedomosti a skúsenosti

Záujemcovia o fotografickú, výtvarnú a filmovú tvorbu sa tentoraz stretli na tvorivých dňoch vo Vinici

Ani 67 rokov po vojne nesmieme zabudnúť, na tých, ktorých premenili na prach

Na našej ceste do Oswienčimu 3. a 4. mája 2012 sme sa zastavili v mestečku Żywiec, kde sa nachádzajú hneď dve významné pamiatky a to renesančný zámok a palác Habsburgovcov. Starší renesančný zámok bol postavený v 16.storočí pre Mikolaja Komorowskeho, ktorého predkovia boli známi tým, že bojovali na strane Mateja Korvína proti poľským kráľom. Samotný Mikolaj bol grófom Liptova a Oravy a guvernérom v Oswienčime. Vedľajší palác postavený v 19.storočí patrili Habsburgovcom, ktorí túto oblasť ovládli po rozdelení Poľska v roku 1795. Okolo paláca sa nachádza rozsiahly anglický park.

Druhou našou zastávkou bol koncentračný tábor v Oswienčime - ide o najväčší koncentračný tábor v Európe, kde bolo "konečné riešenie židovskej otázky" dovedené k tragickej dokonalosti. Medzi rokmi 1940 až 1945 tam Nemci povraždili milión sto tisíc ľudí. Koncentračný tábor založili Nacisti v roku 1940 na okraji poľského mesta Oswienčim. Názov mesta bol ale neskôr zmenený na Auschwitz. O rok na to Nemci tábor rozšírili v mieste bývalej dediny Brzezinka vzdialenej asi 3 kilometre. Druhá a najväčšia časť tábora sa nazývala Birkenau a Nemci tu postavili najväčšie vyhladzovacie zariadenie v Európe. Väčšina obetí zahynula práve v plynových komorách v Birkenau.

Na mieste koncentračného tábora stojí v súčasnej dobe pamätník a múzeum, ktoré denne navštevujú davy ľudí z celého sveta. V rade pri kasách sa tak miešajú desiatky jazykov a národností. Vstupná hala je plná zmätku, pokiaľ ale nakoniec rad na lístky vystojíte a nájdete svojho sprievodcu, môžete sa ponoriť do hrôz minulosti. Čakajú vás desivé zážitky a musíte počítať s tým, že smiať už sa ten deň nebudete. Sú dojmy, z ktorých sa musíte vyspať - a návšteva Oswienčimu k takým patrí.

Arbeit macht frei - vstúpte do sveta neľudského teroru

Pri vstupe do areálu koncentračného tábora stuhne srdce a mozog prestane radšej fungovať. Sú veci, ktoré sa proste nedajú pochopiť. Pokiaľ túto návštevu absolvujete, musíte počítať s dotieravými myšlienkami, ktoré vás budú sprevádzať po celý deň a zachráni vás od nich až zmena miesta.

Mali sme výhodu, že sme si mohli celý výklad vypočuť v slovenčine. Naša sprievodkyňa bola po slovensky hovoriaca Polka a svoju prácu očividne brala ako poslanie. Prehliadka celého tábora trvala približne štyri hodiny a bola naozaj náročná. Začína v základnom tábore Auschwitz I, do ktorého sa vchádza bránou so známym nápisom Arbeit macht frei - Práca oslobodzuje. Táto časť koncentračného tábora

sa skladá z tehlových neomietnutých budov, ostnatých drôtov, plynovej komory a spaľovne. V jednotlivých budovách sú expozície, ktoré návštevníci prechádzajú. Sú tu dobové fotky, obrazy väzňov a osobné veci zavraždených ľudí.

Zbierky múzea obsahujú napríklad 80 tisíc topánok, 12 tisíc hrncov, 40 kg okuliariov alebo 460 kusov protéz. Medzi najdesivejšie exponáty ale patria 2 tony vlasov, ktoré boli ostrihané ženám deportovaným do tábora. Keď v hromade vlasov navyše rozpoznáte zapletený vrkoc, máte čo robiť, aby ste neodmleli. A to je len začiatok. Sú tu haldy podpísaných kufrov a ďalších vecí, ktoré Nemci zabavili ľuďom po príchode do tábora. Môžete tu preto vidieť aj hračky a detské oblečenie.

Zabavené veci navyše Nemci ďalej využívali. Napríklad ostrihané vlasy predávali firmám, ktoré ich pridávali do priadze a šili z nich látky. Vidieť vo vitríne látku, z ktorej trčia ľudské vlasy, je naozaj desivé. Pokiaľ si navyše za každou vecou predstavíte jedného človeka, máte nekonečný zástup ľudí, ktorí tu preleteli komínom. To bola posledná myšlienka, ktorú bol môj mozog ochotný pripustiť, viac už by moja hlava nezvládla a tak sa prepla do bezpečnostného modu, v ktorom sa veľmi nepremýšľa. Pri takých myšlienkach na vás totiž ide nevoľnosť a podlamujú sa nohy.

Ďalšia budova je naopak plná fotografií ľudí s dátumom nástupu do tábora a dátumom smrti. Niektorí v Oswienčime vydržali len mesiac, niektorí prežili aj tri. Všetci ale nakoniec skončili v peciach. Počas doby, ktorú strávili v tomto koncentračnom tábore, museli neľudsky pracovať, ich menom bolo číslo a boli psychicky aj fyzicky týraní. Podľa Nemcov totiž väzni mali len dve práva: právo pracovať

a právo zomrieť.

Keď prejdete celý areál základného tábora Oswienčim a máte pocit, že nič horšieho už nevidíte, myľte sa. To najhoršie vás totiž ešte čaká. Nasadnete do autobusu a ten vás asi za desať minút prevezie do tábora, ktorý Nemci nazvali Auschwitz II - Birkenau. Je to najväčšia časť tohto koncentračného tábora s kapacitou až 90 tisíc väzňov.

V tejto časti tábora bola väčšina budov drevená a do súčasnosti sa z nich dochoval iba zlomok. Ústredný bod je železničná vlečka a nástupisko, na ktorom dochádzalo k selekcii privezených väzňov. Niektorí išli rovno do plynu, tí ostatní potom do tábora, kde niekoľko mesiacov pracovali, aby nakoniec aj tak zomreli - alebo vyčerpaním a hladom alebo v plyne, podobne ako nespočetne iných pred nimi.

Dokonca tu boli aj detské baraky, kde žili deti väzňov. Sprievodkyňa nás sem zaviedla až úplne nakoniec, no tú hrôzu už bolo ťažké vstrebávať. Prechádzate všetky tie baraky, kde zomierali ľudia po tisícoch, počúvate výklad a nerozmýšľate. Informácie si mozog už len ukladá. Nedokážem si vôbec predstaviť, ako tam ľudia mohli prežiť. Všade bahno, na záchod sa chodilo podľa rozkazu a každý musel vykonať svoju potrebu do minúty. Umyváme boli veľmi strohé a podľa výkladu takmer nefunkčné. Takže ľu-

dia tam žili v bahne medzi krysmi. Každý deň chodili do roboty a keď ochoreli, zomreli. Nakoniec po nich ostal iba chumáčik vlasov, možno fotka alebo kufor s menom a spätočnou adresou. Konečne sa to skončilo. Tolko smútku, bezmocnosti, zbytočných obetí, ľudského utrpenia a všadeprítomnej smrti na jednom mieste. Len veľmi ťažko si vieme predstaviť, čo sa tam naozaj stalo...a možno je to aj dobré, že si to neviem ani len predstaviť. Dnes keby každý robil toľko dobra, koľko robí zla mali by sme nebo na zemi. Nasledujúci deň sme strávili v Krakove, ktorý bol v minulosti hlavným mestom Poľska, a dnes jeden z najkrajších architektonických skvostov v Európe. Celé mesto dýcha stredovekom a tento dojem podčiarkuje aj nezvyčajné množstvo zelene, ktorá vo veľkých mestách zvykne chýbať. Krakov predstavuje dielo zručných remeselníkov, ktorí nenechávajú nikoho na pochybách, že boli majstrami vo svojom odbore.

Našu prehliadku mesta sme začali na kráľovskom hrade Wawel, ktorý je srdcom mesta. Od 11. storočia do začiatku 17. storočia bol hlavným sídlom poľských kráľov. V hrade nájdete prvky románskeho a gotického štýlu. Dnes sa tam nachádza múzeum s rôznymi historickými pokladmi. Hádám najznámejšie zo všetkých sú korunovačné klenoty. Avšak pohľadom sa dá pokačať aj na prekrásnych dobových maľbách, starodávnom nábytku, či flámskym čalúnením.

Potom nás už čakalo centrum mesta. Mali sme sa možnosť presvedčiť, že nie nadarmo sa hovorí o Krakove ako o hlavnom meste poľskej kultúry, ktoré je zároveň aj jedným z najdôležitejších turistických, kultúrnych a historických centier v Európe.

PaedDr. PAVEL ANTOLOV
Foto: Mgr. PETER PLEVA

Gymnazisti na svojich cestách po Európe tentoraz zavítali do susedného Poľska. Silné emócie v nich vyvolala najmä návšteva Oswienčimu

